

voor in Midden-Europa met uitzondering van Engeland. De rups leeft op adelaarsvaren (*Pteris aquilina* L.), welke plant in de omliggende bossen in groot aantal voorkomt.

E. LÜCKER, Willem II Singel 28, Roermond.

Derde generatie van *Papilio machaon* L. in de natuur waargenomen?

Op 10 October 1952 ving mijn jonge vriend J. VAN ZELM in Zeist een vrouwelijk exemplaar van *P. machaon* L., dat traag rondvloog. Het dier is enigszins afgevlogen. Ik vermoed, dat we hier toch te doen hebben met een exemplaar van de derde generatie, die, althans tot 1937, nog niet in de vrije natuur was waargenomen. De tweede generatie vliegt tot eind Augustus! Wel had BOLDT een exemplaar van de derde generatie gekweekt op 23.X.1934 (LEMPKE's Catalogus, deel I, blz. (4)). En dit in deze allesbehalve gunstige zomer!

A. J. GORTER, Princes Beatrixlaan 12, Zeist.

[Na 1936 zijn enkele ontwijfelbare exemplaren van een partiële derde generatie buiten waargenomen, maar gewoon zijn ze zeker niet. — Lpk.]

Mededelingen over Hymenoptera. 1. *Vespa crabro* L., de hoornaar, kwam hier in Eindhoven in 1952 veelvuldig voor. Ik ontving in Mei, Juni en September exx. uit minstens twee verschillende nesten, in Mei ook exx., die in Boxtel hun nest in de spouwmuur van een huis aangelegd hadden en via een ventilatierooster in- en uitvlogen.

2. Van *Polyergus rufescens* Latr., de amazonemier, werd hier deze zomer een nestje gevonden in een tuin op naar schatting 800 m van de reeds eerder bekende grote nederzetting op „Eikenburg”. Rooftochten werden herhaalde malen waargenomen. Het nest bevindt zich onder een houtstomp. De slaven waren exx. van *Formica fusca* L. Toen ik het nest op 13-9-1952 zag, waren er veel meer slaven dan amazonemieren aanwezig, ook poppen en gevleugelde imagines van *Polyergus*. Op circa 5 m van het nest liep een *F. fusca* met een amazonemier in de bek. Op 27-8-1949 troffen we in deze omgeving ook een bevruchte koningin van *Polyergus*.

G. VAN DER ZANDEN, N. Brabantlaan 21, Eindhoven.

Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera. Het pas verschenen (slot-)deel XI kan besteld worden bij de Bibliotheek, Zeeburgerdijk 21, Amsterdam-O. Met de nog verkrijgbare delen VIII, IX en X vormt het een compleet overzicht der Nederlandse Geometriden. Ook zijn nog enkele exemplaren van deel VI in voorraad.

Aangeboden. Van het artikel van Dr VAN DER VECHT, „Aanteekeningen over de Nederlandsche Hymenopteren”, verschenen in Zool. Med. 13 en waarvan geen overdrukken meer te krijgen zijn, heb ik voor mezelf fotocopieën laten maken. Eventuele belangstellenden kan ik nu aan exx. van deze 13 pagina's tellende naamlijst helpen voor f 0,75.

G. V. D. ZANDEN, N. Brabantlaan 21, Eindhoven.

Te koop. Rev. Appl. Entom. A 7—13 (1920—'25) in losse nrs., 14—16 ingenaaid, 17 (1929), 25 (1937), 38 en 39 (1950—'51) compleet, zo goed als nieuw, samen voor f 50. Aanvragen bij de Redactie.